

Εφοριακό Συμβούλιο με ανεξάρτητη δομή

ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΧΑΡΙΤΟΥ ΛΕΩΝΙΔΟΥ: Επέκταση των εξουσιών του για να καλύπτει και υποθέσεις του ΦΠΑ

Το Εφοριακό Συμβούλιο, αν και συστάθηκε εδώ και 15 χρόνια, δεν είναι πολύ γνωστό στο ευρύ κοινό. Η πρόεδρος του, νομικός Ελένη Χατζηχαρίτου Λεωνίδου, τονίζει ότι το Συμβούλιο χρειάζεται δική του ανεξάρτητη δομή και αυτό θα συνεχίσουν να το διεκδικούν. Παράλληλα, ζητούν να επισπευσθεί η διαδικασία επέκτασης της δικαιοδοσίας του και σε φορολογικές διαφορές που αφορούν στον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Πάγιο και διαχρονικό αίτημα του Εφοριακού Συμβουλίου και των επαγγελματιών ομάδων που σχετίζονται με τον θεσμό είναι, όπως εξηγεί η πρόεδρος του, η πλήρης ανεξαρτητοποίηση του θεσμού και στήριξη του από την Πολιτεία. Η κ. Χατζηχαρίτου υποστηρίζει με πάθος την άμεση τροποποίηση της υφιστάμενης Νομοθεσίας, έτσι που να καθίσταται δυνατή η δημοσιοποίηση των αποφάσεών του.

ΦΩΤΟ: Γ. ΝΗΣΙΩΤΗΣ

Η ίδρυση του Εφοριακού Συμβουλίου συνέβαλε στη μείωση του φόρτου εργασίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου

Επηρεάζει θετικά και την αποτελεσματικότητα του Τμήματος Φορολογίας και τη σχέση του με τους φορολογούμενους

Τι είναι το Εφοριακό Συμβούλιο;
-Είναι ένα ανεξάρτητο συλλογικό διοικητικό όργανο με αρμοδιότητα την εξέταση Ιεραρχικών Προσφυγών κατά του κύρους των αποφάσεων του Εφόρου Φορολογίας. Όταν ένα πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, θεωρεί τον εαυτό του αδικημένο από τη φορολογία που του έχει επιβληθεί και δεν κατέστη δυνατό να καταλήξει σε συμφωνία με τον Έφορο Φορολογίας, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, εντός 45 ημερών από την ημέρα που θα λάβει γνώση της τελικής απόφασης του Εφόρου, μπορεί να καταχωρήσει ενώπιον του Εφοριακού Συμβουλίου Ιεραρχική Προσφυγή.

Από πόσα άτομα απαρτίζεται;
-Είναι βμελής και διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με 4ετή θητεία. Στο γραφείο εργάζονται και 4 λειτουργοί.

Ποιες κατηγορίες φορολογιών εμπίπτουν στην αρμοδιότητά σας;
-Η Ιεραρχική Προσφυγή στο Εφοριακό Συμβούλιο μπορεί να αφορά αποφάσεις του Τμήματος Φορολογίας που λαμβάνονται σύμφωνα με τον Περὶ Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο, τον Περὶ Βεβαίωσης και Εισπράξεως Φόρων Νόμο, τον Περὶ Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, τον Περὶ Φορολογίας Ακινήτου Ιδιοκτησίας Νόμο και τον Περὶ Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμο.

Γιατί κρίθηκε αναγκαίος ο θεσμός του Εφοριακού Συμβουλίου;
-Η αναγκαιότητα καθιέρωσης του Εφοριακού Συμβουλίου είχε για πρώτη φορά επισμανθεί το 1987, όταν η Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής των Αντιπροσώπων κατέθεσε σχετική πρόταση νόμου. Απολύθησαν πρότασεις νόμου από διάφορα κοινοβουλευτικά κόμματα και βουλευτές, έγιναν συζητήσεις και τελικά το νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε νόμο με τον τίτλο «Ο περί Βεβαίωσης και Εισπράξεως φόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1999». Ο θεσμός του Εφοριακού Συμβουλίου σύμφωνα και με την αιτιολογική έκθεση που συνοδευε το νομοσχέδιο, κρίθηκε αναγκαίος γιατί θα «ικανοποιούσε το περί δικαίου αίσθημα του λαού» στον ζωτικό τομέα της φορολογίας.

Πριν από την έναρξη λειτουργίας του Εφοριακού Συμβουλίου τι γινόταν;
-Οποιοδήποτε πρόσωπο υπέβαλλε ένσταση εναντίον επιβληθείσας σε αυτό φορολογίας και αποτύγχανε να έλθει σε συμφωνία με τον διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, μπορούσε να ζητήσει θεραπεία μόνο από το Ανώτατο Δικαστήριο, καταχωρώντας σε αυτό Ιεραρχική Προσφυγή εντός 75 ημερών. Το Εφοριακό Συμβούλιο μπαινόβηκε στην διαδικασία, εν αντιθέσει με το Ανώτατο το οποίο επιλαμβάνεται των υποθέσεων κυρίως πάνω σε νομικά ερωτήματα. Το Εφοριακό Συμβούλιο δεν περιορίζεται μόνο στον έλεγχο της νομιμότητας της πράξης, αλλά και στον έλεγχο της κρίσης του Εφόρου Φορολογίας.

Διπλάδι;
-Όταν το Εφοριακό Συμβούλιο προχωρεί στην εξέταση μιας ιεραρχικής προσφυγής, εξετάζει την απόφαση του Εφόρου Φορολογίας στην ουσία της και μπορεί όχι μόνο να ακυρώσει ή να επικυρώσει εν όλω ή εν μέρει την απόφαση του Εφόρου, αλλά πρόσθετα μπορεί να την τροποποιήσει ή να εκδώσει νέα απόφαση σε αντικατάσταση της απόφασης του Εφόρου Φορολογίας, ακόμη και να παραπέμψει την υπόθεση στον Έφορο Φορολογίας με οδηγίες όπως αυτός προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες. Η εξέταση της ου-

Πράσινο φως από τους θεσμούς

Τι' αυτό επισκεφθήκατε το καλοκαίρι όλα τα πολιτικά κόμματα;
-Ναι, πραγματοποιήσαμε διάφορες συναντήσεις με αρχηγούς και εκπροσώπους κομμάτων, επαγγελματικές τάξεις και ομάδες που ασχολούνται με φορολογικά θέματα, όπως ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος και ο Σύνδεσμος Εγκεραιμένων Λογιστών Κύπρου-ΣΕΛΚ. Η κυριότερη επαγγελματική τάξη που σχετίζεται άμεσα με τον Έφορο Φορολογίας, οι επαγγελματίες λογιστές, αξιολόγησαν αρκετές φορές στο παρελθόν τον θεσμό και ζήτησαν την περαιτέρω αναβάθμισή του

και επέκταση των εξουσιών του, έτσι που να καλύπτει και την εξέταση υποθέσεων του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Για το θέμα τούτο, της εξέτασης ιεραρχικών προσφυγών που αφορούν τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, όπως πληροφορούμαστε, έχει ετοιμασθεί νομοσχέδιο που τιτλοφορείται ως Νόμος που τροποποιεί τον Περὶ Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμο και βρίσκεται για νομοτεχνικό έλεγχο ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι διάφορες επαγγελματικές ομάδες που είχαν την ευκαιρία να γνωριστούν τη διαδικα-

ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ ΓΙΑ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ

Περμένετε ως νομικός τον διορισμό σας στην προεδρία του Εφοριακού Συμβουλίου;
Καθόλου. Δούλεψα στη Νομική Υπηρεσία, στο Υπουργείο Εργασίας και ξαφνικά μου πρότεινε τη θέση αυτή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Ήταν δύσκολη η διαδικασία προσαρμογής;
Δεν μπορώ να πω ότι ήταν ιδιαίτερα δύσκολη. Στο Εφοριακό επικρατεί ένα άριστο πνεύμα συνεργασίας και αλληλοβοήθειας μεταξύ όλων των Συμβούλων. Είμαστε μια καλή ομάδα και ελπίζουμε και φιλοδοξούμε ότι θα βοηθήσουμε ώστε να καθιερωθεί περαιτέρω ο θεσμός.

Ποια είναι η σχέση σας με τον Έφορο Φορολογίας και το γραφείο του, σας βλέπουν καχύποπτα;
Δεν νομίζω να μας βλέπουν καχύποπτα, ο καθένας κάνει τη δουλειά του, υπηρετεί την αποστολή του, αλλά και συνεργαζόμαστε ώστε να είμαστε όλοι πιο αποτελεσματικοί.

Ποιος είναι ο προσωπικός σας στόχος;
Ο στόχος μου είναι να γίνει γνωστή η ύπαρξη του Εφοριακού Συμβουλίου στο ευρύ κοινό, ούτως ώστε ο φορολογούμενος πολίτης να μπορεί να έρχεται εδώ ακόμα και χωρίς την εξειδικευμένη γνώση, να μπορεί να παρουσιάσει την υπόθεσή του και να είναι βέβαιος ότι οι αποφάσεις μας θα είναι δίκαιες και αντικειμενικές.

Εμπιστοσύνη των Πολιτών

Ζητάτε διεύρυνση εξουσιών και αρμοδιοτήτων του Εφοριακού Συμβουλίου;
Θεωρούμε ότι πρέπει να επισπευσθεί η διαδικασία επέκτασης της δικαιοδοσίας του Εφοριακού Συμβουλίου και σε φορολογικές διαφορές που αφορούν τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Η νομοθεσία βρίσκεται στη Γενική Εισαγγελία. Είχε ληφθεί απόφαση από 5 να γίνουν 3 τα μέλη του Συμβουλίου, αλλά αν έλθει κοντά μας ο ΦΠΑ δεν θα μπορεί να γίνει, διότι ο φόρος εργασίας θα αυξηθεί σημαντικά. Στις σημερινές συνθήκες αμφισβήτηση των θεσμών, η ενίσχυση του θεσμού του Εφοριακού Συμβουλίου και ο εκσυγχρονισμός του σχετικού νομοθετικού πλαισίου θα συμβάλουν στην αναβάθμιση της εμπιστοσύνης των πολιτών στο σύστημα φορολογικής δικαιοσύνης και στην περαιτέρω στήριξη και εκουγχρονισμό του κράτους δικαίου στη χώρα μας.

σειας της υπόθεσης απαιτεί ένα ευρύ φάσμα γνώσεων, γι' αυτό το Εφοριακό Συμβούλιο απαρτίζεται από πρόσωπα με διάφορες ειδικότητες.

Ποια τα πλεονεκτήματα της λειτουργίας του Εφοριακού Συμβουλίου;
-Είναι πολύ βασικό να σημειωθεί ότι το συνολικό έργο που έχει παραχθεί από το Εφοριακό Συμβούλιο από την καθιέρωσή του μέχρι σήμερα με τις τεκμηριωμένες αποφάσεις του, δημιούργησε ένα στερέο δικαϊκό υπόβαθρο στα φορολογικά ζητήματα. Ο κυριότερος σκοπός για τον οποίο το Εφοριακό Συμβούλιο ιδρύθηκε ήταν να μπορεί ο φορολογούμενος πολίτης να προσφεύγει ενώπιόν του για επίλυση των φορολογικών του προβλημάτων ή διαφοράς χωρίς ιδιαίτερα έξοδα και σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Μπορεί να προσφύγει κοντά σας ο πολίτης χωρίς δικηγόρο;
-Σε αρκετές περιπτώσεις πολίτες κατάφεραν να παρουσιάσουν ενώπιον του Εφοριακού Συμβουλίου την υπόθεσή τους αυτοπροσώπως χωρίς να έχουν εξειδικευμένη γνώση στο υπό εξέταση αντικείμενο ή άλλη νομική γνώση και σε αρκετές από αυτές τις περιπτώσεις κατάφεραν να αποκτήσουν και να

κασία και το έργο που επιτελείται από το Εφοριακό Συμβούλιο εκφράζουν τα καλύτερα σχόλια και δηλώνουν την υποστήριξή τους στην περαιτέρω ενίσχυση του θεσμού.

Κάποια στιγμή είχε ληφθεί απόφαση να καταργηθεί;
-Ναι, αλλά οι ευρωπαϊκοί θεσμοί και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο αξιολογούν τη λειτουργία του, γι' αυτό έγινε νέος διορισμός τέλους του 2013. Σε πολλές ευρωπαϊκές και άλλες αναπτυγμένες χώρες λειτουργεί ο θεσμός του Εφοριακού Συμβουλίου εδώ και δεκαετίες.

Πρέπει να θεσμοποιηθεί η δημοσιοποίηση των αποφάσεων του Συμβουλίου

Έχετε ικανοποιητικό αριθμό προσφυγών;
-Με την επαναλειτουργία του θεσμού προβλέπουμε σε ουσιαστική αύξηση του αριθμού των προσφυγών. Λάβετε όμως υπόψη ότι είναι ένας νέος θεσμός. Ότι τον Ιανουάριο του 2013 είχε ληφθεί η απόφαση να καταργηθεί ο θεσμός. Έμεινε ανενεργός για 9 μήνες για να επαναλειτουργήσει στη συνέχεια. Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας είναι το ότι ο αριθμός των ιεραρχικών προσφυγών εξαρτάται από τον αριθμό των τελικών αποφάσεων του Εφόρου Φορολογίας. Αν για τον οποιοδήποτε λόγο ο Έφορος Φορολογίας περιορίσει την έκδοση τελικών αποφάσεων, τότε μειώνονται ανάλογα και οι αριθμοί των ιεραρχικών προσφυγών που καταχωρούνται στο Εφοριακό Συμβούλιο. Τα τελευταία χρόνια πιστεύουμε ότι επικράτησε σε εκτεταμένο βαθμό η πολιτική του συμβιβασμού των φορολογικών υποθέσεων λόγω της οικονομικής κρίσης, προκειμένου να επιτευχθεί αύξηση στις εισπράξεις του κράτους. Άλλος βασικός λόγος είναι το ότι οι αποφάσεις του Εφοριακού Συμβουλίου τηρούνται απόρρητες σύμφωνα με τον Νόμο και ούτε οι επαγγελματικές ομάδες που ασχολούνται με φορολογικά θέματα δεν είναι σε θέση να τη γνωρίζουν. Η δημοσιοποίηση των αποφάσεων θα βοηθούσε τόσο τους ίδιους τους επαγγελματίες στην άσκηση του επαγγέλματός τους, όσο και στην περαιτέρω καθιέρωση του Εφοριακού Συμβουλίου στη συνείδηση του φορολογούμενου πολίτη.

Το νομοθετικό πλαίσιο κρίζει αλλαγές;
-Ναι, πρέπει να αλλάξει το νομοθετικό πλαίσιο. Με κύριο στόχο την περαιτέρω πληροφόρηση του φορολογούμενου πολίτη και τη διευκόλυνση των επαγγελματιών στην άσκηση του έργου τους το Εφοριακό Συμβούλιο προτίθεται να προβεί σε ενέργειες με σκοπό την άμεση τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, έτσι που να καθίσταται δυνατή η δημοσιοποίηση των αποφάσεών του. Έγιναν και στο παρελθόν προσπάθειες που όμως για διάφορους λόγους έμειναν ημιτελείς. Από τη δημιουργία του Εφοριακού Συμβουλίου έχει διαφανεί ότι ο σκοπός ίδρυσής και ο ρόλος του είναι και σε μεγάλο βαθμό προληπτικός. Οι επαγγελματικές ομάδες που είχαν την ευκαιρία να παρουσιαστούν διαχρονικά ενώπιον του Εφοριακού Συμβουλίου είναι διαισθητικά ότι η αντιμετώπισή τους από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων είχε βελτιωθεί, πράγμα που σίγουρα ικανοποιεί αδιαμφισβήτητα τον σκοπό της ίδρυσής του και ενισχύει περαιτέρω το περί δικαίου αίσθημα του λαού. Ας σημειωθεί ότι η υποβολή και η εξέταση μιας ένστασης ενώπιον του Εφόρου Φορολογίας δεν μπορεί να συγκριθεί με την υποβολή και εξέταση μιας ιεραρχικής προ-

σφυγής ενώπιον του Εφοριακού Συμβουλίου, καθώς τα δύο συγκρινόμενα είναι ανόμοια.

Γιατί είστε τόσο έντονη υπέρ της δημοσιοποίησης των αποφάσεων του Εφοριακού Συμβουλίου;
-Στο άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (που είναι υπέρτατος νόμος για όλα τα ευρωπαϊκά κράτη) για το Δικαίωμα στη Χρηστική Απονομή Δικαιοσύνης αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι η εφαρμογή αυτής της αρχής που περιλαμβάνεται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση επιβάλλει τη δημοσίευση των αποφάσεων της Δικαιοσύνης. Σε όλους τους τομείς. Η λειτουργία των αποφάσεων της Δικαιοσύνης, μαζί και της Φορολογικής, ως μέσου παραδειγματισμού και πρόληψης, επιβάλλουν τη δημοσίευσή τους. Με τη δημοσίευση των αποφάσεων υπηρετείται η αρχή της χρηστής διοίκησης και η απαίτηση τα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το περί δικαίου αίσθημα ώστε να αποφεύγονται ανειλικίς και άδικες λύσεις. Πέραν της δικαστικής οδού, αυτές οι αποφάσεις κρίνονται ουσιαστικά και ηθικά εφόσον δημοσιοποιούνται. Το ίδιο το Εφοριακό Συμβούλιο και οι αποφάσεις του είναι επιβεβλημέ-

ρη παρά να υπερτερεί στη δοσμένη περίπτωση της θέσης για μη αποκάλυψη της ταυτότητας του φορολογούμενου. Στις αποφάσεις του Εφοριακού Συμβουλίου δεν εκτίθεται η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή πολιτών (αιτητών) αλλά κατά κύριο λόγο η επαγγελματική τους δραστηριότητα και βεβαίως δεν περιλαμβάνονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Υπάρχουν χιλιάδες επαγγελματίες δικηγόροι, λογιστές κ.ά. που έχουν εύλογο λόγο να δημοσιοποιούνται. Επιβάλλεται η εκ νέου πρόωπη που ψήφισαν τροποποιητικού νομοσχεδίου, το οποίο ετοιμάσε παλαιότερα η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, με βάση το οποίο το Εφοριακό Συμβούλιο μπορεί να δημοσιεύει τις αποφάσεις του. Μια τέτοια εξέλιξη θα ενισχύσει περαιτέρω την καθιέρωση του θεσμού του ΕΦ.ΣΥ. στην κοινή γνώμη και ειδικότερα μεταξύ των επαγγελματιών του τομέα, ενώ θα συστούσε και εκσυγχρονιστικό βήμα για τη δημόσια διοίκηση και εναρμόνισό με ό,τι ισχύει στις ευρωπαϊκές και άλλες προηγμένες χώρες στον κόσμο.